

Informacja o działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku w 2011 roku

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku utworzony na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz.U. Nr 72, poz. 652), działając od 1 stycznia 2004 r. obejmuje zakresem właściwości miejscowej obszar województwa podlaskiego. Poprzednio – od 1 listopada 1994 r. funkcjonował jako Ośrodek Zamiejscowy Naczelnego Sądu Administracyjnego właściwy dla obszarów województw: białostockiego, suwalskiego i łomżyńskiego.

W roku 2011 funkcjonował w niezmienionej w stosunku do 2010 r., strukturze organizacyjnej oraz składzie osobowym. Strukturę tę stanowią dwa Wydziały orzecznicze oraz Wydział Informacji Sądowej. Kierował Sądem Prezes Ireneusz Henryk Darmochwał Sędzia NSA pełniący jednocześnie funkcję Przewodniczącego Wydziału II (Ogólnoadministracyjnego). Wiceprezes Sądu Sędzia NSA Mieczysław Markowski pełnił jednocześnie funkcję Przewodniczącego Wydziału I (Finansowego). Wydziałem Informacji Sądowej kierowała Sędzia NSA Danuta Trynieszewska-Bytys.

Kadra sędziowska, aczkolwiek liczebnie niezmieniona, to faktycznie „uszczuplona” była w bardziej odczuwalnym rozmiarze, niż w latach poprzednich, delegacjami do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Zatrudnionych było nadal 14 sędziów, 2 referendarzy oraz 31 pracowników administracyjnych i obsługi.

W roku sprawozdawczym nastąpił niewielki spadek wpływu spraw, natomiast zmniejszyła się zaległość wg stanu na 31 grudnia 2011 r., bowiem pozostało niezakończonych 359 spraw, podczas gdy w 2010 roku liczba ta wynosiła 382 sprawy.

Przedmiotowo zakres zagadnień jakimi zajmował się Sąd w roku sprawozdawczym, zbliżony był do tematyki lat poprzednich, aczkolwiek pojawiły się „nowe” grupy spraw, chociażby sprawy związane ze stosowaniem ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Priorytetami w pracy Sądu były: dbałość o jednolitość orzecznictwa i jego dobry poziom, sprawność postępowania, kultura prowadzenia rozpraw przy poszanowaniu praw stron oraz przepisów procesowych, kompetentna i uprzejma obsługa petentów.

Niniejsze opracowanie, obok danych liczbowych, przedstawia głównie analizę orzecznictwa WSA w Białymstoku, prezentując jego kierunki oraz istotne problemy orzecznicze.

Wpływ spraw (obydwa wydziały orzecznicze, wszystkie repertoria) zamknął się w 2011 roku liczbą 1552 (z poprzedniego roku pozostały 382 sprawy). Łącznie w roku sprawozdawczym zakończono 1575 spraw, w tym na rozprawie 1167 oraz 408 na posiedzeniu niejawnym. Pozostało 359 spraw niezakończonych.

Do Wydziału I (Finansowego) wpłynęło 516 spraw (173 pozostały z poprzedniego okresu sprawozdawczego), a zakończonych zostało 589 spraw (505 na rozprawie, 84 na posiedzeniu niejawnym).

Wpływ w Wydziale II (Ogólnoadministracyjnym) wyniósł 1036 spraw (zaległych 209), a zakończono 986 spraw, z czego 662 na rozprawie, a 324 na posiedzeniu niejawnym.

W porównaniu do 2010 roku ogólny wpływ spraw w 2011 roku był niższy o 175 spraw, z tym, że w Wydziale Finansowym o 253 sprawy, a w Wydziale Ogólnoadministracyjnym był wyższy o 78 spraw.

W rozbiciu na poszczególne repertoria to:

- w repertoriach SA zanotowano 1432 sprawy (508 Wydział I plus 924 Wydział II), zaś załatwiono 1461 spraw (580 plus 881). Niezałatwionych w repertoriach SA w obydwu wydziałach zostało 336 spraw (odpowiednio 100 i 236);
- w repertoriach SAB (skargi na bezczynność) – łącznie zanotowano wpływ 92 skarg (5 spraw w Wydziale I oraz 87 w Wydziale II), a zakończono 87 spraw (6 plus 81), pozostało 20 skarg niezałatwionych (0 plus 20);
- w repertoriach SO – łącznie zarejestrowano 28 spraw (Wydział I – 3 plus Wydział II – 25). Zakończono 27 spraw, pozostały 3 niezałatwione sprawy w Wydziale II.

Przedmiotowo najbardziej reprezentatywną grupę stanowiły sprawy:

1. z zakresu zobowiązań podatkowych - 375 spraw (419 w 2010 r.), w tym między innymi: podatek dochodowy od osób fizycznych – 114 (poprzednio 130), podatek dochodowy od osób prawnych – 18 (18), podatek od towarów i usług – 108 (142), podatek od spadków i darowizn – 7 (10), podatek od nieruchomości – 26 (36), podatek akcyzowy – 41 (79).

Sprawy podatkowe (o symbolu 611) stanowiły 26,19 % ogólnego wpływu spraw zarejestrowanych w repertoriach SA obydwu wydziałów, a 73,82 % wpływu w Wydziale I (w 2010 r. odpowiednio 25,99 % i 54,77 %);

2. sprawy budowlane (symbol 601) – 190 spraw (w 2010 r. – 178), co stanowi 13,27 % ogólnego wpływu repertoriów SA i 20,56 % wpływu Wydziału II;

3. sprawy z zakresu pomocy społecznej (symbol 632) – 157 (w 2010 r. – 105), co stanowi 10,96 % ogólnego wpływu repertoriów SA i 16,99 % wpływu Wydziału II;

4. sprawy dotyczące dróg publicznych i prawa o ruchu drogowym (symbol 603) – 115 (w 2010 r. – 58), co stanowi 8,03 % ogólnego wpływu repertoriów SA i 12,45 % wpływu Wydziału II;

5. sprawy z zakresu zagospodarowania przestrzennego (symbol 615) – 97 (w 2010 r. – 119), co stanowi 6,77 % ogólnego wpływu repertoriów SA i 10,50 % wpływu Wydziału II;

6. subwencje unijne (symbol 655) – 76 spraw (w 2010 r. – 108), co stanowi 5,31 % ogólnego wpływu w repertoriów SA i 14,96 % wpływu Wydziału I;

7. z zakresu działalności gospodarczej (symbol 604) – 68 spraw, co stanowi 4,75 % wpływu ogólnego w repertoriach SA, a 7,36 % wpływu w Wydziale II.

Wśród tych spraw największą grupę stanowiły sprawy z zakresu gier losowych i zakładów wzajemnych – 62, które w poprzednim roku wykazywane były pod symbolem 6309;

8. sprawy dotyczące ochrony środowiska i przyrody (symbol 613) – 39 (w 2010 roku – 27), co stanowi 2,72 % ogólnego wpływu w repertoriach SA i 4,22 % wpływu Wydziału II;

9. sprawy samorządowe (symbole 639-641) – 37 (w 2010 roku – 55), co stanowi 2,58 % ogólnego wpływu w repertoriach SA i 4,00 % wpływu Wydziału II;

10. sprawy dotyczące ewidencji ludności (symbol 605) – 32 (w 2010 roku – 39), co stanowi 2,23 % ogólnego wpływu w repertoriach SA i 3,46 % wpływu Wydziału II;

11. sprawy dotyczące wywłaszczenia i zwrotu nieruchomości (symbol 618) – 27 (w 2010 roku - 57), co stanowi 1,89 % ogólnego wpływu w repertoriach SA i 2,92 % wpływu Wydziału II;

12. sprawy z zakresu geodezji i kartografii (symbol 612) – 23 (w 2010 r. – 45), co stanowi 1,61 % ogólnego wpływu w repertoriach SA i 2,49% wpływu Wydziału II.

Z powyższego wynika podobna jak w latach poprzednich struktura rodzaju spraw jakimi zajmował się tutejszy Sąd.

Nadal najliczniejszą grupę stanowiły sprawy podatkowe w Wydziale I oraz budowlane, z zakresu pomocy społecznej i zagospodarowania przestrzennego w Wydziale II. Wśród podatków prym wiodły sprawy dot. podatku od osób fizycznych (symb. 6112) oraz od towarów i usług – VAT (symb. 6110). Zauważyć należy wzrost wpływu spraw celnych (symb. 630), przy czym nie dotyczył on spraw „stricte” celnych (ta grupa nie była liczna), a spraw o podsymbolu 6309 „inne sprawy celne”. Wśród nich dało się zauważyć nową grupę kilkudziesięciu spraw z ustawy o grach hazardowych, w których decyzje wydały organy celne. W grupie spraw celnych widoczną część zajmowały sprawy dot. podatku akcyzowego w liczbie 79.

W dalszym ciągu utrzymuje się stabilna, dość wysoka liczba spraw dot. subwencji unijnych i spodziewać się można jej wzrostu.

W strukturze spraw rozpoznawanych przez Wydział Ogólnoadministracyjny stabilna – wysoka była, jak wyżej podano, liczba spraw o symbolu 601 (budowlane). Nastąpił wzrost spraw z zakresu pomocy społecznej (symb. 632) oraz spraw o symbolu 603 dot. prawa o ruchu drogowym i transportu drogowego.

Spadek dotyczył spraw samorządowych, spraw z zakresu geodezji i kartografii (symb. 612), spraw dot. wyłączenia i zwrotu nieruchomości (symb. 618) oraz niewielki w sprawach dot. zagospodarowania przestrzennego.

W sprawach zakończonych należy odnotować następujące dane: w ogólnej liczbie 1167 spraw zakończonych na rozprawie (a więc najczęściej wyrokiem), skargę uwzględniono w 299 przypadkach, co stanowi 25,62 %, a oddalono w 817 przypadkach, co stanowi 70,01 %, w 23 sprawach - 1,97 % skargę odrzucono, a w 28 (2,40 %) zakończono postępowanie w inny sposób np. umorzono postępowanie sądowe.

Powyższe dane obejmują łącznie sprawy z obydwu wydziałów zarejestrowane we wszystkich repertoriach.

Liczby obrazujące załatwienie w poszczególnych wydziałach orzecznicych przedstawiają się następująco:

- Wydział I – na rozprawie zakończono 505 spraw, w tym poprzez uwzględnienie skargi 124, co stanowi 24,55 %, oddalenie - 374, co stanowi 74,06 %, odrzucenie skargi - 2 (0,40 %) i 5 spraw zakończono w inny sposób;
- Wydział II – na rozprawie zakończono 662 spraw, z tego w 175 przypadkach skargę uwzględniono (26,44 %), w 443 oddalono (66,92 %), w 21 przypadkach skargę odrzucono (3,17 %) i 23 sprawy zakończono w inny sposób (3,47 %).

W 2011 roku sędziowie sporządzili łącznie 1282 uzasadnień orzeczeń (z uwzględnieniem orzeczeń wydanych na posiedzeniach niejawnych). Wszystkie sporządzono w terminie ustawowym.

Od wydanych orzeczeń kończących postępowanie w I instancji wpłynęło 349 skarg kasacyjnych. Z tej liczby w 19 przypadkach sąd odrzucił skargi kasacyjne (złożone z uchybieniem ustawowemu terminowi, sporządzone osobiście przez strony, nieopłacone itp.). Aktualnie brak jest danych obrazujących skuteczność skarg kasacyjnych.

Na koniec roku sprawozdawczego pozostało niezakończonych spraw:

- - powyżej 3 do 6 miesięcy – 60 (58 rep. SA + 2 rep. SAB);
- - powyżej 6 do 12 m-cy – 23 (17 rep. SAB + 6 rep. SAB);
- - powyżej 12 m-cy do 2 lat – 14 (12 rep. SA + 2 rep. SAB);
- - powyżej 2 do 3 lat – 2 (rep. SA);
- - powyżej 3 lat – 2 (rep. SA).

Dane te świadczą o niewystępowaniu w WSA w Białymstoku problemu „spraw starych” bowiem w stosunku do ogólnej liczby wpływu, sprawy takie stanowią śladową ilość. W zasadzie stanowią je te sprawy, które po długotrwałym okresie zawieszenia zostały podjęte bądź te, w których postępowanie sądowe zostało wznowione.

W 2011 roku skargi były wnoszone przez następujące podmioty:

- osoby fizyczne – 1191,
- osoby prawne – 307,
- organizacje społeczne – 20,
- prokuratorzy – 6,
- Rzecznik Praw Obywatelskich – 0.

Tak jak w latach ubiegłych przeważały w istotnym rozmiarze skargi osób fizycznych. Nadal mało widoczny był udział organizacji społecznych, prokuratorów oraz Rzecznika Praw Obywatelskich.

Dokonując analizy pod kątem organów, których orzeczenia były przedmiotem kontroli sądu, to skargi dotyczyły (w nawiasie dane z 2010 r.):

- centralnych i naczelnych organów – 88 (83) skargi, w tym 53 (50) – Ministra Finansów, 17 (22) – Prezesa ZUS, 8 (5) – Prezesa KRUS, 7 – Główny Inspektor Transportu Drogowego, 3 (6) – Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;
- samorządowych kolegiów odwoławczych – 409 (371) skarg, w tym: SKO w Białymstoku – 264 (237), w Łomży 96 (79), w Suwałkach 49 (55),
- terenowych organów administracji rządowej – 347 (497),
- izb skarbowych – 234 (331),
- inspektorów urzędów kontroli skarbowej – 4 (0),
- dyrektora izby celnej – 140 (209),
- innych organów – 173 (66).

Jak wynika w powyższego, znacznie wzrosła (bo o 150) liczba skarg na terenowe organy administracji rządowej oraz izb skarbowych (o 97 spraw) i dyrektorów izb celnych (o 69).

Struktura rodzaju spraw jakimi zajmował się tutaj Sąd w 2011 roku była zbliżona do spraw rozpoznawanych w latach poprzednich.

Nadal najliczniejszą grupę stanowiły sprawy podatkowe w Wydziale I oraz budowlane, z zakresu pomocy społecznej i zagospodarowania przestrzennego w Wydziale II.

W sprawach z zakresu podatku od towarów i usług Sąd zajmował się między innymi problemami dotyczącymi: opodatkowania usług organizacji konferencji (sprawa o sygn. I SA/Bk 126/11), opodatkowania dostawy zestawu monet kolekcjonerskich (sprawa o sygn. I SA/Bk 88/11), opodatkowania usług medycznych (sprawy o sygn. I SA/Bk 286/11, a także o sygn. I SA/Bk 347/11),

opodatkowania dostawy nieruchomości przejętej od gminy przez Skarb Państwa pod drogi publiczne (sprawa o sygn. I SA/Bk 615/10), opodatkowania tzw. pustej faktury (sprawa o sygn. I SA/Bk 278/11), metodologii obliczenia proporcji przy odliczaniu podatku naliczonego, związanego z czynnościami opodatkowanymi zwolnionymi z opodatkowania oraz nieobjętymi przepisami VAT (sprawa o sygn. I SA/Bk 18/11), odliczenia podatku naliczonego z faktur utraconych przez podatnika wskutek zdarzenia losowego (sprawa o sygn. I SA/Bk 98/11), potwierdzenia eksportu towarów (sprawy o sygn. I SA/Bk 723/10, I SA/Bk 724/10), odliczenia podatku naliczonego z faktury wystawionej przez niezarejestrowanego podatnika (sprawa o sygn. I SA/Bk 239/11).

W sprawach rozpoznanych z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych zwraca uwagę znaczna ilość skarg wniesionych na decyzje wydane w przedmiocie ustalenia zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu osiągnięcia dochodów z nieujawnionych źródeł przychodów. W tej grupie spraw na uwagę zasługują w szczególności wyroki, w których Sąd wyjaśniał metodologię ustalania podstawy opodatkowania w podatku od nieujawnionych źródeł przychodów (np.: I SA/Bk 298/11 i I SA/Bk 337/11). Z kolei w innych sprawach z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych, Sąd zajmował się wykładnią przepisów regulujących zwolnienia przedmiotowe (np. sprawy o sygn. I SA/Bk 222/11, I SA/Bk 214/11, I SA/Bk 180/11).

W sprawach z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych Sąd zajmował się między innymi problemem opodatkowania dochodu uzyskiwanego w ramach działalności prowadzonej w specjalnej strefie ekonomicznej (sprawa o sygn. I SA/Bk 515/10), czy też oceną odpisów na fundusz remontowy spółdzielni mieszkaniowej, pod kątem kwalifikacji ich jako kosztów uzyskania przychodów (sprawa I SA/Bk 213/11).

Kilka istotnych problemów wynikło w sprawach rozstrzyganych w zakresie podatku akcyzowego. Między innymi Sąd rozstrzygał o tym, czy po upływie okresu przedawnienia podatnik może żądać zwrotu nadpłaty w podatku akcyzowym z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego samochodu osobowego, w sytuacji gdy jego żądanie oparte jest na przepisach ustawy z 9 maja 2008 r. o zwrocie nadpłaty w podatku akcyzowym z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego albo importu samochodu osobowego (sprawa o sygn. I SA/Bk 245/11). Sąd musiał także rozstrzygnąć, czy w odniesieniu do wyrobów akcyzowych (papierosów) istnieje możliwość stosowania procedury zawieszenia poboru akcyzy w sytuacji obejmowania ich zawieszającymi procedurami celnymi, tj. procedurą uszlachetniania czynnego w systemie ekwiwalencji, a następnie procedurą składu celnego lub tranzytu (sprawa I SA/Bk 181/11). Największe jednak problemy wystąpiły w sprawach dotyczących opodatkowania podatkiem akcyzowym olejów opałowych. Dotyczyły one interpretacji przepisów określających zasady dokumentowania obrotu olejami opałowymi, a w szczególności wymogów, jakie powinny spełniać oświadczenia nabywców tych olejów, a także skutków dla sprzedawców tych olejów występujących w tych oświadczeniach braków. Zaowocowało to sformułowaniem przez jeden ze składów orzekających pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego następującej treści: „Czy art. 89 ust. 5 i ust. 16 ustawy z 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11 ze zm.) jest zgodny z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza zastosowanie stawki akcyzy określonej w art. 89 ust. 4 pkt 1 ustawy o podatku akcyzowym, w przypadku, gdy oświadczenia, o których mowa w art. 89 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy o podatku akcyzowym zawierają

wady nieistotne z punktu widzenia ustalenia tożsamości nabywcy oraz przeznaczenia wyrobu energetycznego?” (sprawa o sygn. I SA/Bk 99/11). Pytanie to dotychczas nie zostało przez TK rozstrzygnięte.

W grupie spraw rozpoznanych w zakresie podatków i opłat lokalnych oraz podatków majątkowych, najwięcej spornych zagadnień występowało w sprawach podatku od nieruchomości. Między innymi Sąd rozważał kwestię, czy prowadzenie przez przedsiębiorcę prac remontowo-budowlanych, zmierzających do zmiany funkcji hali z produkcyjnej na handlowo-usługową powoduje, iż budynek taki nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej, a co za tym idzie, czy powinien być opodatkowany podatkiem od nieruchomości (sprawa o sygn. akt I SA/Bk 246/11). W kilku innych sprawach Sąd zajmował się pojęciem „budowli” w odniesieniu do elementów instalacji stacji tankowania gazu (sprawy o sygn. I SA/Bk 366/11, I SA/Bk 367/11), a także w odniesieniu do zbiorników na gaz wchodzących w skład instalacji gazowych służących ogrzewaniu budynków (sprawa o sygn. I SA/Bk 385/11).

Wśród spraw dotyczących podatku od spadków i darowizn, Sąd zajmował się między innymi problemami: stosowania w czasie zmienionych przepisów dotyczących tzw. ulgi mieszkaniowej (sprawa o sygn. I SA/Bk 517/10), skutków uchybienia terminu do złożenia zawiadomienia o nabyciu spadku (sprawa o sygn. I SA/Bk 381/11).

Z kolei w jednej ze spraw z zakresu opłaty skarbowej Sąd rozstrzygał spór, czy złożenie w postępowaniu sądowym (podobnie w sprawie z zakresu administracji publicznej) dokumentu stwierdzającego udzielenie przez jednego pełnomocnika dalszego pełnomocnictwa (tzw. substytucji) swojemu małżonkowi, korzysta ze zwolnienia z opłaty skarbowej. Przy tej okazji Sąd wypowiedział się także, czy złożenie w sprawie dokumentu pełnomocnictwa substytucyjnego może być traktowane jako odrębny przedmiot opodatkowania, a także kto jest z tego tytułu zobowiązany do zapłaty opłaty skarbowej (I SA/Bk 377/11).

Nowym rodzajem spraw rozpatrywanych w Wydziale I były sprawy dotyczące odmowy stwierdzenia i zwrotu nadpłaty w podatku od gier. W trzech rozpoznanych w tym zakresie sprawach Sąd wskazał organom, że jeżeli podatnik wraz wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty złożył także korekty deklaracji podatkowych, to orzeczenie w przedmiocie odmowy stwierdzenia nadpłaty powinno być poprzedzone określeniem prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego (sprawy o sygn. I SA/Bk 130/11, I SA/Bk 143/11, I SA/Bk 188/11). W jednej ze spraw Sąd wypowiedział się także, co do zgodności przepisów ustawy o grach hazardowych z przepisami prawa Unii Europejskiej w zakresie opodatkowania podatkiem od gier działalności polegającej na urządzaniu gier na automatach (sprawa o sygn. I SA/Bk 188/11).

W sprawach z zakresu prawa celnego Sąd rozstrzygał m.in. o tym, czy art. 78 Wspólnotowego Kodeksu Celnego może być podstawą do każdorazowej weryfikacji zgłoszenia celnego tylko w oparciu o wynik ważenia dokonany przez samego podatnika już po dopuszczeniu towaru do obrotu (sprawy o sygn. akt I SA/Bk 162/11 i I SA/Bk 163/11). Zajmował się także przesłankami zwolnienia od należności celnych tzw. mienia przesiedlenia (sprawa o sygn. I SA/Bk 584/10).

Spośród pozostałych kategorii spraw orzekanych w Wydziale I największą ilość skarg rozpoznano w sprawach z zakresu dopłat do produkcji rolnej i rolniczych rent strukturalnych. Występujące tu problemy dotyczyły między innymi: pojęcia gospodarstwa rolnego przekazywanego w zamian za rentę strukturalną (sprawa o sygn. I SA/Bk 734/10), roli ewidencji gruntów w procesie ustalenia powierzchni działek uprawniających do otrzymania dopłat (sprawy o sygn. akt I SA/Bk 574-

577/10), czy też charakteru terminu do złożenia wniosku o wypłatę płatności na zalesianie (sprawa o sygn. I SA/Bk 10/11). Niezwykle interesująca była też sprawa, w której Sąd dokonał prokonstytucyjnej i prowolnościowej wykładni przepisów regulujących zasady przyznawania rolnikom pomocy finansowej na usługi doradcze (sprawa o sygn. I SA/Bk 412/11).

W szeregu rozpoznanych w Wydziale I sprawach Sąd zajmował się problemami wynikającymi ze stosowania przepisów Ordynacji podatkowej. Między innymi przedmiotem rozważań był problem możliwości stosowania przepisów Ordynacji podatkowej do opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne (sprawa o sygn. I SA/Bk 243/11). W kilku orzeczeniach Sąd wypowiadał się też w kwestii przesłanek zawieszenia biegu przedawnienia zobowiązań podatkowych (sprawy o sygn. I SA/Bk 295/11, I SA/Bk 135/11). Oceniał także dopuszczalność odwołania od rozstrzygnięcia Prokuratury Rejonowej w zakresie umieszczenia w akcie oskarżenia rozliczeń w zakresie podatku od towarów i usług (sprawa o sygn. I SA/Bk 242/11), czy też możliwość skutecznego doręczenia pisma dorosłemu domownikowi adresata, w sytuacji, gdy w momencie tego doręczenia adresat przebywał w domu, jednak z uwagi na stan zdrowia nie mógł osobiście odebrać korespondencji (sprawa o sygn. I SA/Bk 733/10).

W sprawach z zakresu stosowania ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Sąd zajmował się głównie oceną przesłanek dających podstawę do odrzucenia projektów (sprawy o sygn. I SA/Bk 727/10, I SA/Bk 317/11, I SA/Bk 85/11, I SA/Bk 120/11). Występowały też sprawy dotyczące żądania zwrotu wypłaconej kwoty w związku z realizacją projektu (sprawa o sygn. I SA/Bk 390/11, I SA/Bk 132/11, I SA/Bk 598/10).

Podsumowując działalność orzeczniczą Wydziału I w 2011 r., należy stwierdzić, że składy orzekające na ogół uwzględniały wypracowane dotychczas kierunki w orzecznictwie sądów administracyjnych. W rozpoznanych sprawach nie wystąpiły też istotne rozbieżności poglądów. Pojawiające się trudności występowały zazwyczaj w sprawach „nowych” pod względem rodzajowym, dla których nie wypracowano jeszcze ugruntowanego stanowiska judykatury i doktryny.

Szerszy opis przywołanych wyżej spraw zawarty został w poszczególnych rozdziałach w części szczegółowej informacji.

Nadmienić można, iż w omawianym Wydziale I WSA w Białymstoku zdecydowana większość załatwionych spraw miała miejsce na rozprawach (505 spraw, w tym w 124 przypadkach skargi uwzględniono, a w 374 oddalono – czyli rozstrzygnięto merytorycznie). Na posiedzeniach niejawnych – procesowo – załatwiono zaledwie 84 sprawy, podczas gdy w Wydziale II – Ogólnoadministracyjnym liczba spraw załatwionych na posiedzeniach niejawnych (głównie przez odrzucenie skargi) wyniosła 324. Była zatem czterokrotnie wyższa. Na rozprawie w Wydziale II zakończono 662 sprawy, w tym 175 skarg uwzględniono i w 443 spraw oddalono. Łącznie merytorycznie załatwiono w I Wydziale 498 spraw, a w Wydziale II – 618.

Z podanych w rozdziale II danych liczbowych wynika, że w strukturze spraw rozpoznawanych przez Wydział Ogólnoadministracyjny stabilna – wysoka była, liczba spraw o symbolu 601 (budowlane). Niewielki spadek wpływu dotyczył spraw o symbolu 615 z zakresu zagospodarowania przestrzennego. Zmalał także wpływ spraw samorządowych (głównie skarg na uchwały organów jednostek samorządowych szczebla gminnego i powiatu), spraw z zakresu geodezji i kartografii oraz spraw dot. wywłaszczenia i zwrotu nieruchomości.

Odnotowano widoczny wzrost wpływu skarg z zakresu pomocy społecznej i spraw dotyczących dróg publicznych i prawa o ruchu drogowym.

Praktyka orzecznicza w poszczególnych rodzajach spraw z zasady stanowiła kontynuację dotychczasowej linii orzeczniczej Wydziału.

Przykładowo:

- w sprawach budowlanych w zakresie inwestycji ze „specustawy drogowej” nie znajdowano kompetencji organu do korygowania przebiegu linii inwestycji drogowej, czy zmiany rozwiązań co do jej przebiegu (II SA/Bk 552/10). Organy administracji architektoniczno-budowlanej mają nie tylko prawo, ale obowiązek badania zgodności oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (II SA/Bk 111/11). Zajmowano się sankcją z art. 57 ust. 7 – Prawa budowlanego wskazując, iż może być ona stosowana wyłącznie w wypadkach, gdy inwestor dopuścił się naruszenia przepisów art. 54 i 55 Prawa budowlanego, czyli do obiektu legalnie wzniesionego (II SA/Bk 753/11);

- w sprawach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego w dalszym ciągu zajmowano się granicami „obszaru analizowanego” przy ustalaniu warunków zabudowy (II SA/Bk 705/10), a nową kwestią był problem przesądzenia w decyzji o warunkach zabudowy o usytuowaniu budynku po granicy (II SA/Bk 262/11). Wypowiadano się w przedmiocie charakteru inwestycji celu publicznego (II SA/Bk 322/11, II SA/Bk 460/11). Niezmieniona pozostała ocena naruszenia interesu prawnego w skargach z art. 101 ustawy o samorządzie gminy z dnia 8 marca 1990 r. na uchwały planistyczne (II SA/Bk 737/10) oraz granic władztwa planistycznego gminy (II SA/Bk 50/11);

- w sprawach „samorządowych” kontynuowano wykładnię interesu prawnego w przypadku skarg na uchwały organów samorządowych (II SA/Bk 737/10). Przyznawano prawo zaskarżenia uchwał w przedmiocie studium (II SA/Bk 203/11). Dokonywano wykładni legitymacji przy zaskarżaniu uchwał organów samorządu powiatu (II SA/Bk 629/10);

- w sprawach dot. scalania i podziału nieruchomości podkreślono uprawnienie uczestnika postępowania scaleniowego do uzyskania ekwiwalentu w naturze, które jest prawem bezwzględnie chronionym i nie pozbawia tego prawa brak aktywności właściciela w postępowaniu scaleniowym (II SA/Bk 677/10);

- w sprawach z zakresu geodezji i kartografii niezmienna pozostała linia orzecznicza w zakresie charakteru wpisów w ewidencji gruntów – techniczno-deklaratoryjnego (II SA/Bk 774/10, II SA/Bk 761/10), a w sprawie II SA/Bk 62/11 uznano brak przeszkód do zamieszczenia zmian w ewidencji gruntów na podstawie przedłożonego dokumentu, bez oczekiwania na zakończenie postępowania mogącego podważyć tytuł prowadzący do zmiany danych ewidencyjnych;

- w sprawach ochrony środowiska często przedmiotem oceny Sądu były raporty oddziaływania na środowisko – Sąd uznawał, że raport podlega ocenie organu, a uczestnicy postępowania mają możliwość zgłaszania zastrzeżeń, które jednak nie mogą być głośłowne lecz powinny być poparte innym przeciwdowodem, np. ekspertyzą, która wskazywałaby wady raportu (II SA/Bk 745/10, II SA/Bk 390/10). Zajmował się także kwestią zależności między postępowaniem „środowiskowym,” a procedurą planistyczną (II SA/Bk 816/10), kręgiem stron postępowania w sprawach „środowiskowych” (II SA/Bk 607/11) czy gospodarką odpadami (II SA/Bk 91/11, II SA/Bk 315/11);

- w sprawach meldunkowych podkreślano jedynie ewidencyjny charakter zameldowania, nietworzący prawa do lokalu oraz kontynuowano wykładnię art. 15

ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych w zakresie przesłanek opuszczenia lokalu (II SA/Bk 485/10, II SA/Bk 196/11);

– w sprawach dotyczących chorób zawodowych podkreślano, że stwierdzenie, iż dane schorzenie jest wymienione w wykazie chorób zawodowych skutkuje, po stronie organów, obowiązkiem ustalenia czy dana osoba pracowała w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe i czy występująca u niej choroba mogła być spowodowana tymi czynnikami (II SA/Bk 402/11). Wskazywano, że orzeczenie jednostki organizacyjnej właściwej do rozpoznania chorób zawodowych ma charakter opinii biegłego, co oznacza obowiązek organu do jego oceny w granicach art. 80 K.p.a. (II SA/Bk 296/11, II SA/Bk 252/11);

– w sprawach obejmujących udzielanie informacji publicznej podtrzymano stanowisko, iż poinformowanie pismem o zamieszczeniu informacji w Biuletynie Informacji Publicznej stanowi wywiązanie się z obowiązku udzielenia informacji publicznej (II SA/Bk 6/11). Niezmienione zostało rozumienie pojęcia informacji publicznej (II SAB/Bk 46/11, II SAB/Bk 6/11) oraz istota bezczynności w wykonaniu obowiązków z ustawy z dnia 06 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (II SAB/Bk 34/11, II SAB/Bk 64/11). Ponieważ istotna nowelizacja ustawy rozpoczęła swój byt prawny od 17 grudnia 2011 r., to w okresie sprawozdawczym jeszcze nie wpłynęły skargi obejmujące nową ustawę – z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011.204.1195);

– w zakresie skarg na bezczynność kontynuowano praktykę umarzania postępowania jeśli pomiędzy wniesieniem skargi a jej rozpoznaniem organ dokonał czynności procesowych i załatwił wnioski (II SAB/Bk 70/11, II SAB/Bk 82/11). Podkreślano specyfikę skarg na bezczynność w zakresie udzielenia informacji publicznej, w których nie jest wymagane wyczerpanie trybu zażaleniowego przed wniesieniem skarg (II SAB/Bk 46/11, II SAB/Bk 42/11), a od dnia 17 maja 2011 r. w związku z nowelizacją p.p.s.a. orzekano czy bezczynność miała miejsce z rażącym naruszeniem prawa. Ocena ta obejmowała każdorazowo stan od podanej wyżej daty, nawet jeśli początek bezczynności miał miejsce dużo wcześniej. Tak orzekano w związku z regulacją przepisów przejściowych (II SAB/Bk 18/11, II SAB/Bk 46/11, II SAB/Bk 42/11). Instytucji ukarania grzywną (dopuszczalnej od 12.07. 2011 r.) nie zastosowano ani razu.

W sprawach na przewlekłe prowadzenie postępowania administracyjnego merytorycznie wydano tylko jedno orzeczenie (II SAB/Bk 69/11), zatem obrazowanie linii orzeczniczej sądu w tym przedmiocie byłoby przedwczesne.

Jakkolwiek zasadniczo linia orzecznicza była stabilna i jednolita, to sporadycznie występowały rozbieżności.

Odmienne w Wydziale II i w Wydziale I oceniono legalność kilkudziesięciu decyzji dyrektora izby celnej o cofnięciu spółkom prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie urządzania gier na automatach do gier o niskie wygrane – zezwoleń na prowadzenie tej działalności z uwagi na rażące naruszenie warunków zezwolenia. W sprawach tych spółki wykorzystywały automaty wcześniej sprawdzone przez odpowiednie jednostki badające upoważnione przez Ministra Finansów i posiadały na te urządzenia poświadczenia rejestracji. Sposób urządzania gier na przedmiotowych automatach został poddany ocenie funkcjonariuszy celnych, którzy w ramach kontroli stwierdzali, że umożliwiają one grę za jednorazowe stawki wyższe niż dopuszczalne ustawowo i jednorazowe wygrane wyższe niż dopuszczalne ustawowo dla automatów do gier o niskie wygrane. Ustalano przy tym brak ingerencji w zabezpieczenia automatów (plomby) i sposób ich funkcjonowania. Na tej

podstawie organy celne cofały spółkom zezwolenia na prowadzenie działalności w miejscach, w których stwierdzono, zdaniem organów, nieprawidłowości. Składy orzekające w Wydziale I (w 2010 r., bowiem do 31 grudnia 2010 r. tam były rejestrowane) akceptowały te rozstrzygnięcia jako zgodne z prawem wskazując, że zaistniała przesłanka rażącego naruszenia warunków zezwolenia z art. 59 pkt 2 ustawy hazardowej z 2009 r. uzasadniająca jego cofnięcie (tak orzeczono m.in. w sprawie I SA/Bk 39/11, I SA/Bk 758/10, I SA/Bk 613/10; od wyroków wniesiono skargi kasacyjne). Nie podzielały tej oceny prawnej składy orzekające w Wydziale II wskazując, że istnieje – w oparciu o wykładnię językową art. 2 ust. 2 „b” ustawy hazardowej z 1992 r., a także w oparciu o sposób funkcjonowania tylko jednego automatu – możliwość przyjęcia różnorodnych interpretacji pojęć „początek gry”, „stawka”, „maksymalna stawka”, a zatem i możliwość różnorodnych interpretacji pojęć ustawowych takich jak „wartość jednorazowej wygranej”, „maksymalna stawka za udział w jednej grze”. W takiej sytuacji nie uznawano, że automat - który został wcześniej dopuszczony do legalnej eksploatacji, którego zasady funkcjonowania nie uległy zmianie oraz co do którego nie stwierdzono naruszenia występujących w nim zabezpieczeń - może zostać obecnie oceniony jako pozwalający na urządzenie nielegalnych gier. Jeżeli wcześniej, w trakcie obowiązywania art. 2 ust. 2 „b” ustawy z 1992 r., automat został dopuszczony do legalnego obrotu, to niedopuszczalne jest - poprzez przyjęcie określonych założeń interpretacyjnych – twierdzenie w oparciu o te same przepisy, że funkcjonuje nielegalnie. Niedopuszczalne jest zatem przypisywanie stronie rażącego naruszenia przepisów prawa argumentując to określoną, przyjętą na potrzeby sprawy interpretacją przepisów będących podstawą oceny (tak w sprawie II SA/Bk 142/11, II SA/Bk 143/11 – od wyroku w tej sprawie również wniesiono skargę kasacyjną).

Skład orzekający w sprawie II SA/Bk 756/11, odmiennie niż skład orzekający w sprawie I SA/Bk 180/10 (postanowieniem z 30.08.2010 r., od którego NSA w dniu 02.03.2011 r. w sprawie II FSK 2624/10 oddalił skargę kasacyjną), ocenił że nie jest zaskarżalna do sądu administracyjnego podjęta na podstawie art. 64 § 2 Kpa czynność materialno–techniczna pozostawienia podania strony bez rozpoznania. Zdaniem sądu w sprawie II SA/Bk 756/11 nie można jej zaliczyć do aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa tj. do aktów wymienionych w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. W ostatnio wymienionym przepisie chodzi wyłącznie o czynności materialnoprawne tzn. takie, które znajdują oparcie w przepisach prawa materialnego. Tego warunku nie spełnia pozostawienie podania bez rozpoznania na podstawie art. 64 § 2 Kpa.

Tutejszy sąd zmodyfikował również stanowisko odnośnie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osób rezygnujących z zatrudnienia celem sprawowania opieki nad członkiem rodziny, co do którego nie są ustawowo zobowiązane do alimentacji. Przykładowo wyrokiem z 20.01.2011 r. w sprawie II SA/Bk 776/10 skład orzekający wskazał, że systemowa, celowościowa i prokonstytucyjna wykładnia art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych uprawnia do wniosku, że nie jest dopuszczalne zawężanie grupy osób legitymowanych do otrzymania świadczenia tylko do osób, które opiekują się swymi dziećmi, a więc de facto osobami, wobec których ciąży obowiązek alimentacyjny. Utraciłyby wówczas gwarancję równego traktowania wobec prawa osoby, które poświęcając się opiece nad krewnymi lub powinowatymi wobec których nie mają obowiązku alimentacyjnego, ale dla których są jedynymi członkami rodziny - rezygnują dla nich ze swojej aktywności zawodowej i zarobkowej. W sprawie tej sąd uchylił decyzję o odmowie przyznania świadczenia pielęgnacyjnego bratankowi niepełnosprawnej osoby.

Później składy orzekające tutejszego sądu zmieniły stanowisko. Przykładowo w sprawie II SA/Bk 614/11 sąd jednoznacznie wskazał, że tylko osoby zobowiązane do alimentacji wobec członków swojej rodziny mogą otrzymać świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub jego niepodejmowania celem sprawowania opieki nad takimi osobami. W sprawie tej sąd oddalił skargę na decyzję SKO stwierdzającą z urzędu nieważność decyzji Wójta o przyznaniu przedmiotowego świadczenia z tytułu opieki wnioskodawczyni nad jej teściową. Podobne powody były przyczyną oddalenia skargi na decyzję o odmowie przyznania świadczenia pielęgnacyjnego w sprawie II SA/Bk 703/11 (nie sporządzano w tej sprawie uzasadnienia).

Brak jednolitości orzecznictwa wystąpił też w praktyce Wydziału II w kwestii procesowej – powiadamiania o sprawie sądowej innych, niż skarżący, stron postępowania, w stosunku do których w postępowaniu administracyjnym nie stosowano doręczeń indywidualnych z uwagi na liczbę uczestników, a stosowano zasady doręczeń w trybie art. 49 K.p.a. Został on zasygnalizowany w rozdziale „Sprawy z zakresu ochrony środowiska.”

Przykładem zaś zmiany wcześniejszego stanowiska Sądu może być sprawa II SA/Bk 727/10 dotycząca ustalenia odszkodowania za stanowiącą współwłasność nieruchomość przejętą pod drogę publiczną z mocy prawa. W omawianej sprawie sąd orzekł o uchyleniu decyzji odmawiającej odszkodowania na rzecz tych współwłaścicieli przejętej pod drogę nieruchomości, którzy sami nie złożyli wniosku przed dniem 31.12.2005 r. uznając, że sprawę o odszkodowanie zapoczątkował wniosek jednego ze współwłaścicieli złożony w terminie. Wcześniejsza linia orzecznicza była odmienna – jako uzasadnioną uznawano odmowę ustalenia odszkodowania

w stosunku do tych współwłaścicieli, którzy nie złożyli wniosku o odszkodowanie przed 31 grudnia 2005 r.

Powyższy problem został omówiony w rozdziale „Sprawy z zakresu wywłaszczenia i zwrotu nieruchomości.”

Przykładem „wewnętrznej” rozbieżności w orzecznictwie sądu są też dwie sprawy o symbolu 6205 dotyczące nadzoru sanitarnego: II SA/Bk 723/10 oraz II SA/Bk 79/10. W pierwszej z nich uznano, że obowiązek rodziców poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom jest obowiązkiem prawnym i uwolnić od jego spełnienia mogą wyłącznie przeciwwskazania lekarskie do danego szczepienia dziecka, zaś inspektor sanitarny władny jest wydać decyzję nakazującą poddanie szczepieniom. Natomiast w drugiej ze wskazanych spraw uznano brak podstawy działania inspektora sanitarnego w przedmiocie poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym, gdy nie ma podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej. Te sprawy zostały omówione w rozdziale „Sprawy z zakresu ochrony zdrowia.”

Rozbieżność w orzecznictwie, tym razem w stosunku do linii orzeczniczej innych sądów prezentują na przykład sprawy: IIS A/Bk 344/11, I SA/Bk 214/11 czy II SA/Bk 472/11.

Pierwsza z nich (a także podobnie w II SA/Bk 343/11, II SA/Bk 122/11) – dotyczyła opłaty planistycznej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej wejściem w życie planu zagospodarowania przestrzennego w sytuacji wcześniejszej potencjalnej możliwości ustalenia dla tejże nieruchomości warunków zabudowy dla inwestycji tożsamy z przewidzianymi w obecnym planie. Tutejsze składy orzekające uznały, że ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 4 stanowi, iż ustalenie przeznaczenia terenu i określenie sposobu

zagospodarowania i warunków zabudowy terenu, następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w decyzji o warunkach zabudowy (lokalizacji inwestycji celu publicznego). Tak jak uchwała intencyjna w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie zmienia przeznaczenia nieruchomości, tak jedynie potencjalna możliwość uzyskania warunków zabudowy, nie oznacza zmiany przeznaczenia nieruchomości. Sąd uznał za niedopuszczalne badanie, w postępowaniu ustalającym rentę planistyczną, możliwości uzyskania decyzji o warunkach zabudowy dla potrzeb wycenianej nieruchomości. Takie stanowisko Sądu nie jest zgodne z poglądem przeciwnym, wyrażonym w wyrokach innych sądów wojewódzkich np.: II SA/Ke 6/10, II SA/OI 928/08, II SA/Wr 48/10.

W sprawie zaś I SA/Bk 214/11 tutejszy Sąd uznając, że pod użytym w art. 21 ust. 1 pkt. 39 oraz art. 21 ust. 1 pkt. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych pojęciem „Prawo o szkolnictwie wyższym” nie mieszczą się przepisy ustawy z 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki oraz wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze – nie podzielił, stanowiska WSA w Warszawie w sprawie III SA/Wa 16/10.

Zaś w wyroku w sprawie II SA/Bk 472/11 tutejszy Sąd wypowiadając się w kwestii dopuszczalności kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji oświatowej, stwierdził, że po zmianie brzmienia przepisu art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty, nie można skutecznie bronić poglądu zaprezentowanego w wyroku NSA z dnia 12 maja 2010 r. sygn. akt I OSK 672/10 jakoby prawidłowość wykorzystania dotacji nie podlegała kontroli.

Podsumowując kwestie związane z jednolitością orzecznictwa w praktyce WSA w Białymstoku stwierdzić należy, iż w stosunku do liczby merytorycznie zakończonych spraw – 1116 (w których skargi uwzględniono lub oddalano) rozbieżności są nieliczne, o czym także świadczy fakt zaledwie jednego zdania odrębnego zgłoszonego w roku sprawozdawczym w sprawie II SA/Bk 796/11 z dnia 20 grudnia 2011 r. Wyrokiem tym skargę oddalono na decyzję w przedmiocie odmowy przyznania świadczeń rodzinnych.

Ponieważ nie było wniosku o uzasadnienie, brak jest zarówno uzasadnienia orzeczenia, jak i uzasadnienia zdania odrębnego.

Także rok sprawozdawczy – tak jak poprzedni, umacniał **kierunek stosowania w orzecznictwie Sądu regulacji prawa wspólnotowego**. Z przyczyn tematyki rozpoznawanych spraw najbardziej było to widoczne w orzecznictwie Wydziału I Finansowego, co wyżej przedstawiono.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na następujące orzeczenia tutejszego Sądu:

– w sprawie I SA/Bk 53/11 tutejszy sąd odwołując się do orzecznictwa ETS wskazał, że przepis prawa krajowego niezgodny z prawem unijnym nie może być z tego powodu traktowany jako nieistniejący i niepowodujący przewidzianych w nim skutków prawnych (zob. np. wyrok ETS z dnia 22 października 1998 r. w sprawach C-10/97 do C-22/97 Ministero delle Finanze przeciwko IN.CO.GE.'90 Srl i in., pkt 21). Nie można zatem uznać, że osoba, która uiściła podatek na podstawie przepisu, który okazał się niezgodny z prawem europejskim, z tego tylko powodu nie powinna być zaliczona do kategorii "podatników" w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej regulujących procedurę zwrotu nadpłaty;

– w sprawie I SA/Bk 85/11 dotyczącej negatywnej oceny wniosku o dofinansowanie projektu sąd stwierdził, iż działanie polegające na określaniu zasad programu operacyjnego, nie jest determinowane wyłącznie przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ale także doniosłą rolę odgrywają inne akty prawne, w szczególności Konstytucja RP i Traktat o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 ze zm). Ograniczenia w zakresie korzystania z wolności i praw mają być ustanowione tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. Wskazując na zasadę proporcjonalności, którą można wyprowadzić z art. 31 ust. 3 jak z art. 2 Konstytucji RP, która oddziałuje także na sytuację każdej ujętej prawnie procedury jak i zasadę proporcjonalności wynikającą z art. 5 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej Sąd doszedł do przekonania, że odrzucenie wniosku na etapie oceny formalnej bez możliwości jego poprawy zgodnie z pkt.9.4.5 Regulaminu naruszało zasadę proporcjonalności. Ograniczenie prawa do poddania wniosku ocenie merytorycznej powinno być bowiem dopuszczalne tylko wtedy, gdy ograniczenie to służyłoby osiągnięciu celu wynikającego z ustawy i byłoby niezbędne;

– w sprawie I SA/Bk 417/11 sąd odpowiedział na pytanie czy usługi szkoleniowe świadczone odpłatnie w ramach doskonalenia zawodowego przez Okręgową Izbę Radców Prawnych na rzecz radców prawnych są zwolnione od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 29 lit. a) ustawy o VAT. Sąd wskazał, że punkty 29 i 26 tego przepisu stanowią implementację prawa wspólnotowego, konkretnie art. 132 ust. 1 lit. i) Dyrektywy 2006/112/WE. Przepis ten umiejscowiono w Rozdziale 2 Dyrektywy zatytułowanym "Zwolnienia dotyczące określonych czynności wykonywanych w interesie publicznym". Dokonując wykładni szeregu przepisów regulujących zawód radcy prawnego sąd doszedł do wniosku, że usługi szkoleniowe świadczone odpłatnie przez Izbę na rzecz zrzeszonych w niej radców prawnych i służące ich doskonaleniu zawodowemu są objęte zwolnieniem od podatku VAT;

– w sprawie I SA/Bk 407/11 spór dotyczył ustalenia, czy przepisy krajowe regulujące podatek akcyzowy - na podstawie których określone oleje smarowe przeznaczone do celów innych niż napędowe i grzewcze zostały zaliczone do wyrobów akcyzowych zharmonizowanych, a tym samym objęte podatkiem akcyzowym - były zgodne z prawem wspólnotowym, a w konsekwencji, czy podatek zapłacony przez skarżącego był należny. Sąd, odwołując się m.in. do art. 3 ust. 1 Dyrektywy Horyzontalnej nr 92/12/EWG z 25 lutego 1992 r. oraz art. 2 ust. 1 lit. b Dyrektywy Energetycznej wskazał, że nałożenie przez Polskę podatku akcyzowego z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego olejów smarowych nie powoduje zwiększenia formalności związanych z przekraczaniem granicy w handlu między państwami członkowskimi. W konsekwencji nie utrudnia swobody handlu między państwami członkowskimi;

– w sprawie I SA/Bk 181/11 spór dotyczył możliwości jednoczesnego stosowania do wyrobów akcyzowych procedury zawieszenia poboru akcyzy i zawieszających procedur celnych. Sąd stwierdził, że nie ma takiej możliwości, który to wniosek wyprowadził w drodze wykładni z m.in. motywu 7 preambuły i art. 3 ust. 4, art. 4 pkt 7 i 8 Dyrektywy Rady Unii Europejskiej nr 2008/118/WE z 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylającej dyrektywę 92/12/EWG (Dz. UE.L.09.9.12);

– w sprawie I SA/Bk 216/11 dotyczącej zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym sąd powołał wyrok ETS z 05.04.2001 r. w sprawie C-325/99, w którym

Trybunał stwierdził, że artykuł 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 92/12/EWG musi być interpretowany jako oznaczający, iż samo przechowywanie produktu podlegającego opodatkowaniu akcyzą w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej dyrektywy stanowi dopuszczenie do konsumpcji, w przypadku gdy produkt ten jest przechowywany poza procedurą zawieszenia i od tego produktu nie został jeszcze pobrany podatek zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego i prawa krajowego;

– W sprawie II SA/Bk 313/11 sąd kontrolował decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej za wykonywanie międzynarodowego transportu pojazdem niezgłoszonym do licencji. Skład orzekający nie podzielił zarzutu naruszenia art. 3 ust. 1 i 2, art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 881/92 z 26 marca 1992 r. w sprawie dostępu do rynku drogowych przewozów rzeczy we Wspólnocie, na lub z terytorium Państwa Członkowskiego lub w tranzycie przez jedno lub więcej Państw Członkowskich oraz zarzutu naruszenia art. 249 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE). W ocenie Sądu z przepisów wskazanego rozporządzenia wynika obowiązek zgłaszania organowi licencyjnemu wszystkich danych dotyczących pojazdów wskazanych we wniosku o udzielenie licencji. W rozporządzeniu zawarte jest bowiem odesłanie do przepisów krajowych, a te taki obowiązek przewidują.

W dalszym ciągu ważną rolę w orzecznictwie tutejszego Sądu zajmowało **orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego**. W uzasadnieniach wyroków wielokrotnie powoływano się na nie wprost, jak też pomocniczo celem uzasadnienia przyjmowanej przez składy orzekające wykładni przepisu prawa materialnego.

Przykładowe sprawy, w których powoływano stanowisko TK to:

– w każdej sprawie (np. II SA/Bk 231/11, II SA/Bk 234/11, II SA/Bk 281/11) dotyczącej zwrotu części opłaty za wydanie karty pojazdu (uiszczonej na podstawie przepisu § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28.07.2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 137, poz. 1310 ze zm.) powoływany był wyrok TK z 17.01.2006 r., U 6/04 (OTK-A 2006/1/3), w którym Trybunał stwierdził niekonstytucyjność tego przepisu – jego niezgodność z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.) i art. 92 ust. 1 oraz art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. TK wskazał, że ustalenie opłaty za wydanie karty pojazdu na kwotę 500 zł, podczas gdy w poprzednio obowiązującym rozporządzeniu ustalona była ona na wysokość 75 zł, nie pozostaje w związku z kosztami usługi, co jest sprzeczne z art. 217 Konstytucji RP. Opłata w części podwyższonej jest już daniną publiczną, a taka może być wprowadzona tylko na podstawie ustawy;

– w sprawie II SA/Bk 343/11 Sąd wskazał na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 09 lutego 2010 r., P 58/08, w którym stwierdzono niekonstytucyjność art. 37 ust. 1 ustawy z 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie, w jakim wzrost wartości nieruchomości odnosi do kryterium faktycznego jej wykorzystywania w sytuacjach, gdy przeznaczenie nieruchomości zostało określone tak samo jak w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uchwalonym przed 1 stycznia 1995r., który utracił moc z powodu upływu terminu wyznaczonego w art. 87 ust. 3 tej ustawy.

Znaczenie powyższego wyroku dla rozpoznawanej sprawy oceniał również sąd w postępowaniu II SA/Bk 373/11 – również dotyczącej opłaty związanej ze wzrostem wartości nieruchomości spowodowanym uchwaleniem planu miejscowego;

– w sprawie I SA/Bk 412/11 sąd przedstawił sposób rozumienia art. 2 Konstytucji RP tj. zasady demokratycznego państwa prawnego w świetle orzecznictwa TK wskazując, że wywiedziono z niej wiele zasad szczegółowych:

zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasadę bezpieczeństwa prawnego, zasadę sprawiedliwości społecznej. Sąd powołał wyroki TK z: 15.02.2005 r., K.48/04, z 20.11.1996 r., K 27/95, z 03.06.2002, K 26/01, z 19.02.2001 r., SK 14/00);

– w sprawie II SA/Bk 155/11 sąd oceniając jako niezgodną z prawem sytuację wydawania przez SKO zaskarżonej decyzji i decyzji autokontrolnej w częściowo powtarzającym się składzie wskazał na wyrok TK z 15.12.2008 r. w sprawie P 57/07, zgodnie z którym w demokratycznym państwie prawa postępowanie przed wszystkimi organami władzy publicznej powinno spełniać pewne wymagania sprawiedliwości i rzetelności. Zastosowany przez ustawodawcę środek zaskarżania musi być efektywny oraz stwarzać realną możliwość oceny rozstrzygnięcia;

– w sprawie II SA/Bk 189/11 sąd krytycznie ocenił zaskarżoną decyzję o nałożeniu kary pieniężnej za przejazd bez wymaganej karty opłaty drogowej – uprzednio dokonując wykładni pojęcia „wypełnienie karty” i wskazując, że stanowisko w tej kwestii zaprezentowane przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 25.03.2010 r., P 9/08 dotyczyło zasadniczo innych kwestii niż rozpoznawane w sprawie, dlatego nie może być w pełni miarodajne dla jej oceny prawnej.

W 2011 roku w sposób widoczny utrwalano także oraz rozwijano **praktykę sięgania do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz stosowania prokonsytycyjnej wykładni prawa.**

Przykład stanowić mogą następujące sprawy:

– w sprawie II SA/Bk 726/10 (wyrok prawomocny) sąd wskazał, że przepisy prawa budowlanego należy wyklądać zgodnie z konstytucyjnym standardem ochrony własności, która to ochrona jest dla wszystkich równa (art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Dlatego wykładnia § 13 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 ze zm.) powinna uwzględniać możliwości usytuowania w przyszłości obiektów budowlanych na działce sąsiedniej w stosunku do działki, na której realizowana jest inwestycja. Inna wykładnia jest nie do przyjęcia, gdyż preferuje tego z właścicieli, który pierwszy przystąpił do inwestowania. Uprzywilejowanie pierwszego inwestora może doprowadzić do ograniczenia prawa własności właściciela nieruchomości sąsiedniej, który budując (rozbudowując) później budynek mógłby mieć ograniczony dostęp światła dziennego do pomieszczeń mieszkalnych. Sąd podkreślił, że wykładnia wskazanego § 13 odwołująca się do zasady równości znajduje akceptację w orzecznictwie sądów administracyjnych;

– w sprawie II SA/Bk 179/11 sąd, odwołując się do zasady demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji RP) i powołując orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego interpretujące ten przepis, rozważał problem retroaktywnego działania przepisów. W sprawie tej organy uczelni wydały decyzję o odmowie wznowienia studiów na podstawie przepisów regulaminu uczelni, które weszły w życie w trakcie postępowania w tym przedmiocie, wszczętego w oparciu o przepisy regulaminu poprzedniego – korzystniejszego dla studenta. Sąd wskazał, że przypadku interesów w toku i konfliktu nowego prawa z prawem obowiązującym w momencie zapoczątkowania postępowania, przy braku przepisów przejściowych, wybór zasady bezpośredniego działania prawa nowego (mniej korzystnego) może nastąpić tylko wtedy, gdy da się wskazać istnienie wyraźnego i ważnego interesu publicznego, zmuszającego do przejścia do porządku dziennego nad interesem jednostki;

– w sprawie II SA/Bk 776/10 wskazano, że prokonstytucyjna, systemowa i celowościowa interpretacja art. 17 ust. 1 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) uprawnia do wniosku, że prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przysługuje także osobie, która nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad pełnoletnim członkiem jej rodziny legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, wobec którego osoby tej nie obciąża obowiązek alimentacyjny, gdy jednocześnie jest ona jedynym członkiem rodziny niepełnosprawnego mogącym się nim opiekować. Niezgodne bowiem z konstytucyjną zasadą równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) byłoby zawężenie grupy osób legitymowanych do otrzymania świadczenia rodzinnego do osób, które opiekują się tylko swoimi dziećmi, a więc de facto osobami, wobec których ciąży obowiązek alimentacyjny. Utraciłyby wówczas gwarancję równego traktowania wobec prawa osoby, które poświęcają się opiece nad krewnymi lub powinowatymi, wobec których nie mają obowiązku alimentacyjnego, ale dla których są jedynymi członkami rodziny.

To stanowisko, jak wyżej wskazano, następnie zostało jednak sformalizowane i zastosowano wykładnię gramatyczną (II SA/Bk 703/11);

– w sprawie II SA/Bk 797/11 sąd ocenił jako naruszającą zasadę równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) wykładnię § 18 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 02.06.2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 105, poz. 881 z późn. zm.) zastosowaną przez organy. Przepis ten nakazuje doliczenie do dochodu rodziny podmiotu ubiegającego się o świadczenie rodzinne – nowouzyskanego dochodu w roku następującym po roku, z którego dochody uwzględnia się przy ustalaniu prawa do świadczeń. Zdaniem sądu przepis ten należy rozumieć tak, że do dochodu rodziny powinien być doliczany nowouzyskany dochód z roku następnego w jego wielkości w stosunku rocznym. Inna interpretacja wskazanej normy prowadzi do sytuacji, w której nawet jednorazowo uzyskany dochód pozbawiałby świadczenia wszystkich tych, którzy własnymi staraniami próbują poprawić sytuację materialną rodziny i uzyskują dodatkowo niewielki dochód;

– w sprawie II SA/Bk 675/10 sąd wskazał, że z zasady demokratycznego państwa prawa wynika niedopuszczalność automatycznego przyjmowania prymatu ładu przestrzennego nad prawem własności. Skarga dotyczyła ustalenia warunków zabudowy;

– w sprawie II SA/Bk 412/11 sąd wskazał, powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 41/09 wydany na skutek pytania prawnego zadanego przez WSA w Białymstoku w tej sprawie, że organy prawidłowo wyliczyły wysokość dochodu rodziny wnioskodawczyni z dwojgiem niepełnosprawnych dzieci, przyjmując kryterium dochodowe ustalone w art. 5 ust. 2 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Przepis ten jest bowiem zgodny z art. 2, art. 32, art. 69 i art. 71 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim nie różnicuje poziomu dochodu na osobę w rodzinie, jako przesłanki uzyskania zasiłku rodzinnego i związanych z nim dodatków, w zależności od tego, czy w rodzinie jest jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności bądź więcej dzieci niepełnosprawnych;

– w sprawie I SA/Bk 365/10 sąd kontrolował decyzje ustalające skarżącemu wysokość długu celnego i poddał zdecydowanie krytycznej ocenie prawnej działania organów jako naruszające konstytucyjną zasadę proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP). W sprawie organy celne zatrzymały samochód strony, którym

przyjechała na urlop do Polski z innego kraju UE, a nie dokonała jego wywozu powracając za granicę. Brak dokonania procedury wywozu wywołany był awarią pojazdu i niemożliwością jego naprawy w krótkim terminie. W efekcie auto kilka lat pozostawało zajęte przez organy. Sąd ocenił, że kilkuletnie pozbawienie skarżącego dysponowania jego własnością i w końcu jej utrata w wyniku sprzedaży za niską kwotę przez organ to działania zdecydowanie nieproporcjonalne i nazbyt uciążliwe, a zatem i niekonieczne (zbędne) dla uregulowania sytuacji prawnej samochodu skarżącego wprowadzonego na terytorium Polski w procedurze odprawy czasowej. Sąd wskazał, że co prawda organy administracyjne nie mają prawa stosowania wprost przepisów Konstytucji, jednak działanie na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji, art. 120 Ordynacji podatkowej), do którego są zobowiązane, obejmuje również możliwość współstosowania norm konstytucyjnych. Z tej ewentualności w sprawie nie skorzystano z naruszeniem zasady proporcjonalności;

– w sprawie I SA/Bk 412/11 sąd krytycznie odniósł się do zastosowanej przez organy gramatycznej wykładni § 2 ust. 1 pkt 1 lit. „a” rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 17.04.2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 78, poz. 470) – jako naruszającej zasadę demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP). Wskazał, że przesłanką decydującą o przyznaniu płatności nie może być fakt otrzymania w roku poprzedzającym złożenie kolejnego wniosku o tę pomoc ostatecznej decyzji dotyczącej płatności bezpośredniej albo jednolitej płatności obszarowej lub też faktyczne otrzymanie którejs z tych płatności w roku poprzedzającym złożenie wniosku. Mogą się bowiem zdarzyć sytuacje, w których z powodów niezawinionych wnioskodawca nie otrzyma decyzji przyznającej świadczenie w roku, w którym się o nie ubiega, ale otrzyma ją dopiero w roku następnym. Ta tylko okoliczność nie może go wykluczać z kręgu osób uprawnionych do płatności;

– w sprawie I SA/Bk 549/10 sąd wskazał, że wykładnia gramatyczna nie może być uznana za jedyną dopuszczalną wykładnię przepisów dotyczących ulg i zwolnień podatkowych, zwłaszcza kiedy jej zastosowanie nie daje jednoznacznych rezultatów. Interpretator dokonujący wykładni przepisów dotyczących ulg i zwolnień podatkowych nie może – wskazując wyłącznie konstytucyjną zasadę powszechności opodatkowania wynikającą z art. 84 Konstytucji RP - poprzestać na wykładni gramatycznej określonego przepisu prawa, wybierając spośród kilku jego znaczeń wersję najmniej korzystną dla podatnika. Winien podjąć próbę odczytania normy prawnej przy zastosowaniu pozostałych rodzajów wykładni prawa, zwłaszcza wykładni celowościowej.

– w sprawach II SA/Bk 231/11, II SA/Bk 234/11, II SA/Bk 281/11 dotyczących zwrotu części opłaty za wydanie karty pojazdu sąd zakwestionował jako niezgodne z ustawą Prawo o ruchu drogowym i Konstytucją przepisy rozporządzenia z 2003 r. ustalającego wysokość tej opłaty. Wskazał, że stwierdzenie niekonstytucyjności tych przepisów przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 17.01.2006 r., U 6/04 (OTK-A 2006/1/3) uprawnia do wniosku, że naruszały one normy Konstytucji i ustawy także przed wyeliminowaniem ich z obrotu prawnego przez TK. Sąd wskazał, że może taką ocenę prawną wywieść powołując się na zasadę niezawisłości sądów, która oznacza związanie sędziów wyłącznie Konstytucją i ustawami. Pozwala ona sądowi zakwestionować w konkretnej sprawie przepis rozporządzenia niezgodnego z Konstytucją i ustawą zawierającą upoważnienie do jego wydania.

Od wyroków w sprawach II SA/Bk 231/11, II SA/Bk 243/11 i II SA/Bk 281/11 NSA w dniu 16.12.2011 r. oddalił skargi kasacyjne w sprawach I OSK 1487/11, I OSK 1486/11 i I OSK 1728/11;

– w sprawie II SA/Bk 531/11 tutejszy sąd poddał ocenie zakres kognicji sądu administracyjnego w postępowaniu dotyczącym odwołania dyrektora instytucji kultury. Sąd, uzasadniając ustaloną w sprawie niedopuszczalność drogi sądoadministracyjnej, przeprowadził szczegółową analizę prawną problemu wychodząc od domniemania drogi sądowej przed sądem powszechnym. Powołał art. 177 Konstytucji, w którym postanowiono, że sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości we wszystkich sprawach z wyjątkiem spraw ustawowo zastrzeżonych do właściwości innych sądów.

W orzecznictwie WSA w Białymstoku z 2011 roku widoczne i zauważalne było szerokie odnoszenie się do orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz orzeczeń sądów administracyjnych. Powoływano się zarówno na uchwały, jak i orzeczenia „zwykle” przytaczając je licznie w uzasadnieniach wyroków tutejszego Sądu. Dominuje bowiem potrzeba dążenia do jednolitej linii orzeczniczej sądownictwa administracyjnego oraz stabilności orzeczeń.

Wydział Informacji Sądowej WSA w Białymstoku funkcjonował w dotychczasowym składzie osobowym.

Podstawowym jego zadaniem było udostępnianie informacji publicznej. Liczba wniosków w tym przedmiocie nieco przewyższała żądania za 2010 r. (tam 21), bowiem wynosiła ogółem 27 wniosków, z czego załatwiono 26, zaś pozostały wniosek (bardzo obszerny w swojej treści) został załatwiony w dniu 9.01.2012 r. Wszystkie wnioski zostały załatwione pozytywnie, nie wydawano decyzji odmownych.

W tej ogólnej liczbie – 5 wniosków zawierało żądanie wydania kopii orzeczenia Sądu w trybie dostępu do informacji. Spośród złożonych w tym trybie wniosków – cztery pochodziły od osób fizycznych, a jeden wniosek od kancelarii prawnej – dotyczył konkretnie wskazanego orzeczenia w przedmiocie indywidualnej interpretacji podatkowej.

Jeśli chodzi o żądania wydania kopii orzeczeń, to widoczna tendencja spadkowa, jak wydaje się, znajduje wytlumaczenie w dobrym funkcjonowaniu bazy orzeczeń na stronie internetowej NSA oraz zamieszczaniu na rodzimej stronie internetowej zanonimizowanych wyroków i postanowień tutejszego Sądu.

Tam, gdzie żądana informacja nie stanowiła informacji publicznej petent otrzymywał pisemną odpowiedź informującą o powyższym oraz, z zasady, wskazywano adresy instytucji, które udzielają bezpłatnych porad prawnych.

Oprócz 27 wniosków o udzielenie informacji publicznej do WIS WSA w Białymstoku wpłynęło 18 wniosków o udzielenie informacji w ramach współpracy z krajowymi jednostkami organizacyjnymi, głównie komendami Policji, prokuraturami oraz urzędami skarbowymi. Związane były one z toczącymi się przed tymi organami postępowaniami. Obejmowały zarówno dane dotyczące konkretnych podmiotów, wyników postępowania i prawomocności, postępowania kasacyjnego, jak i zawierały często prośbę o nadesłanie kopii orzeczeń Sądu. Wszystkie te wnioski zostały załatwione pozytywnie zarówno poprzez podanie żądanych informacji jak i przez przekazanie kopii orzeczeń (tych ostatnich – 35).

Drugą, zasadniczą formą działalności Wydziału Informacji Sądowej było załatwianie petentów w siedzibie WSA w Białymstoku. Przede wszystkim wymienić tu należy liczbę 1387 spraw, w których udzielono informacji, w tym w ramach udostępnienia akt w czytelni – akta udostępniono 799 osobom. Telefonicznych informacji udzielono 1764. Zatem łączna liczba osobistych (ustnych i telefonicznych) informacji wyniosła – 3151. Najczęściej informacje te dotyczyły losów konkretnej sprawy (np. wyznaczenia terminu rozprawy, zasad uiszczenia wpisu sądowego, sposobu zaskarżenia orzeczenia, interpretacji pisma sądu, charakteru wezwania/zawiadomienia sądu, wysokości opłat sądowych oraz sposobu ich uiszczenia).

Petenci byli każdorazowo sprawnie i kompetentnie załatwiani, przy jednej skardze na pracowników WIS – nieuwzględnionej. Podkreślić należy szybkie udostępnianie akt, co odbywa się dzięki bardzo dobrej współpracy z wydziałami orzecznymi, traktującymi priorytetowo sygnały o potrzebie dostarczenia akt do czytelni.

WIS WSA w Białymstoku prowadzi w dalszym ciągu obsługę Biuletynu Informacji Publicznej oraz strony internetowej, przy czym od 2011 roku techniczne czynności w obsłudze BIP zostały zlecone firmie zewnętrznej. Jak wyżej wspomniano, zamieszczane były tam także zanonimizowane orzeczenia tutejszego Sądu.

Sprawy petycji, skarg i wniosków prowadzone są przez Wydział Informacji Sądowej na podstawie § 5 ust. 1 pkt. 3 Regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz.U. Nr 169, poz. 1646).

W 2011 roku wpłynęło ogółem 24 (dwadzieścia cztery) skarg i wniosków w trybie działu VIII K.p.a. (w 2010 roku – 22). Petycji w okresie sprawozdawczym – tak jak w roku poprzednim – nie zarejestrowano. Wpływ skarg w stosunku do roku 2010 (14 skarg) zwiększył się o 9 (wpłynęło 23 skargi), natomiast o 7 (siedem) zmalała liczba złożonych wniosków, gdyż w 2011 r. został zarejestrowany zaledwie 1 (jeden) wniosek. Wzrost wpływu skarg dotyczył głównie rejestrowanych skarg na działanie innych podmiotów (7 w 2011 roku w stosunku do 3 w 2010) oraz skarg przekazanych przez tutejszy sąd według właściwości do innych organów (odpowiednio – 3 do 1). Tak więc liczba skarg na działanie WSA w Białymstoku pozostawała na poziomie lat ubiegłych.

Spośród skarg na działalność sądu: 3 dotyczyły wadliwego (wg skarżących) rozstrzygnięcia; 4 oraz 1 wniosek nieprawidłowego (w ocenie autorów skarg) postępowania sądowego; 2 – przewlekłości postępowania; 3 skargi odnosiły się do pracowników sekretariatów lub pracowników administracyjnych. Żadna ze skarg nie była uzasadniona. Część skarg kierowanych do Prezesa WSA dotyczyła funkcjonowania organów i jednostek zupełnie nie związanych z funkcjonowaniem WSA w Białymstoku. Te zostały przekazane wg właściwości. Skarg na kulturę pracy Sądu, w tym na sposób prowadzenia rozpraw nie zanotowano.

Przewodniczący Wydziału pełniąc jednocześnie funkcję rzecznika prasowego sądu w kilkunastu przypadkach (więcej niż w 2010 roku) udzielał informacji mediom o stanie spraw, treści wydanego orzeczenia, prawomocności, skutkach prawnych wyroku sądu.

Pozycja „Wokandy” na rodzimej stronie internetowej zdaje egzamin, albowiem widoczna jest lepsza orientacja mediów w zakresie rodzaju i charakteru spraw zawisłych przed tym sądem. Posiadane przez media dane pochodzące ze strony internetowej ułatwiają sprawne udzielenie informacji w sprawie.

W roku sprawozdawczym nie pojawiły się w mediach negatywne informacje odnoszące się do działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, ani krytyczne opinie, stąd nie zachodziła potrzeba sporządzania

odpowiedzi dla prasy, czy sprostowań. Na ogół też treść orzeczeń Sądu oraz motywy rozstrzygnięć były przez środki masowego przekazu przedstawiane prawidłowo.

Zarówno sędziowie, jak i inni pracownicy podnosili systematycznie wiedzę. W 2011 roku odbyło się 10 narad sędziowskich z udziałem asystentów i referendarzy. Ich przedmiotem były zagadnienia problemowe wynikające z bieżącego orzecznictwa oraz zmiany w stanie prawnym. Dyskutowano nad istotnymi orzeczeniami NSA oraz rozważano dopuszczalne metody wykładni przepisów niejednolicie sformułowanych, celem wprowadzenia jednolitości orzecznictwa tutejszego Sądu.

Sędziowie brali też udział w zewnętrznych szkoleniach i konferencjach oraz konferencjach naukowych.

Orzeczenia tutejszego Sądu były wielokrotnie publikowane nie tylko w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych dostępnej ze strony: www.orzeczenia.nsa.gov.pl oraz na rodzimej stronie internetowej, ale także w periodykach prawniczych i prasie ogólnospołecznej.

Przykładowo:

- ONSAiWSA numer 4 za rok 2011 – zamieszczono wyroki w sprawach: I SA/Bk 53/09 dotyczącej odmowy przyznania renty strukturalnej, I SA/Bk 542/09 dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych, II SA/Bk 576/09 dotyczącej postępowania wznowieniowego w przedmiocie rejestracji fermy i zezwolenia na stosowanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego;

- „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” – w numerze 1 z 2011 r. zamieszczono wyroki w sprawach: I SA/Bk 227/09 dotyczącej odmowy przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym i II SA/Bk 288/10 dotyczącej lokalizacji inwestycji celu publicznego; w numerze 2 z 2011 r. zamieszczono wyroki w sprawach: I SA/Bk 498/09 dotyczącej zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych i I SA/Bk 87/09 dotyczącej odpowiedzialności osoby trzeciej za zaległości podatkowe w podatku VAT; w numerze 3 z 2011 r. zamieszczono wyrok w sprawie I SA/Bk 3/10 dotyczącej zgłoszenia celnego; w numerze 4 z 2011 r. zamieszczono wyrok w sprawie I SA/Bk 403/10 dotyczącej warunków udzielania bonifikat i wysokości stawek procentowych przy sprzedaży nieruchomości jako lokalu mieszkalnego; w numerze 5 z 2011 r. zamieszczono wyrok w sprawie II SA/Bk 110/10 dotyczącej choroby zawodowej;

- „Monitor Podatkowy” – zamieszczono informację o dwóch wyrokach w sprawach podatkowych: I SA/Bk 180/11 dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych i I SA/Bk 246/11 dotyczącej pisemnej interpretacji przepisów o podatku od nieruchomości;

- „Przegląd Orzecznictwa Podatkowego” – zamieszczono informację o 5 wyrokach w sprawach podatkowych: I SA/Bk 126/11 dotyczącej pisemnej interpretacji przepisów o podatku od towarów i usług, I SA/Bk 239/10 dotyczącej zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych, I SA/Bk 498/09 dotyczącej zryczałtowanego podatku od osób fizycznych z tytułu osiągnięcia przychodów nieznanających pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów, I SA/Bk 281/10 dotyczącej zabezpieczenia majątkowego należności pieniężnych, I SA/Bk 118/10 dotyczącej opłaty od wzrostu wartości nieruchomości w przypadku jej sprzedaży;

- „Rejent” – zamieszczono informację o sprawie podatkowej I SA/Bk 122/11 dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych.

Również takie ogólnopolskie dzienniki jak „Gazeta Prawna” (103 razy) i „Rzeczpospolita” (7 razy) informowały o rozstrzygnięciach wydawanych w tutejszym

sądzie. W roku sprawozdawczym, odmiennie niż w roku ubiegłym, informacje te dotyczyły głównie spraw ogólnoadministracyjnych, a w mniejszym stopniu podatkowych.

Sprawy budzące zainteresowanie społeczności lokalnej stawały się również przedmiotem artykułów i wzmianek w codziennej prasie lokalnej.

Wpływ i załatwienie spraw oraz stan zaległości w 2011 r. w Wydziale I

Miesiąc	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	ZAŁATWIONO			Pozostało na okres następny
			Łącznie	w tym:		
				na rozprawie	na posiedzeniu niejawnym	
Styczeń	173	43	43	38	5	173
Luty	173	36	55	50	5	154
Marzec	154	44	69	60	9	129
Kwiecień	129	58	61	57	4	126
Maj	126	47	60	52	8	113
Czerwiec	113	31	59	48	11	85
Lipiec	85	40	31	22	9	94
Sierpień	94	47	34	27	7	107
Wrzesień	107	36	42	33	9	101
Październik	101	35	46	44	2	90
Listopad	90	50	50	42	8	90
Grudzień	90	49	39	32	7	100
RAZEM	173	516	589	505	84	100

Wpływ i załatwienie spraw oraz stan zaległości w 2011 r. w Wydziale II

Miesiąc	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	ZAŁATWIONO			Pozostało na okres następny
			Łącznie	w tym:		
				na rozprawie	na posiedzeniu niejawnym	
Styczeń	209	67	46	33	13	230
Luty	230	68	90	61	29	208
Marzec	208	93	75	52	23	226
Kwiecień	226	97	74	45	29	249
Maj	249	103	89	35	54	263
Czerwiec	263	95	114	70	44	244
Lipiec	244	74	71	47	24	247
Sierpień	247	93	61	46	15	279
Wrzesień	279	108	69	38	31	318
Październik	318	75	92	69	23	301
Listopad	301	87	93	75	18	295
Grudzień	295	76	112	91	21	259
RAZEM	209	1036	986	662	324	259

Dan

e zawarte w tabelach 1, 2 obejmują:

- skargi na akty i czynności organu (repertorium SA),
- skargi na bezczynność organu (repertorium SAB),
- inne niż wymienione w pkt. 1, 2 sprawy rozpatrywane na podstawie przepisów – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a w tym między innymi dla wpisywania wniosków o przyznanie prawa pomocy składanych przed wpływieniem skargi (repertorium (SO))

Załatwienie na rozprawach skarg w latach 2004-2011

Rok	Załatwiono na rozprawie			
	Ogółem:	w tym:		
		uwzględniono	oddalono	w inny sposób
2004	1301	350	896	55
2005	961	208	690	63
2006	1045	283	696	66
2007	1176	422	705	49
2008	994	304	637	53
2009	1151	354	740	34
2010	1210	370	786	54
2011	1164	298	816	50

Tabela obejmuje załatwienie w dwóch wydziałach orzeczniczych WSA w Białymstoku (sprawy z repertorium SA i SAB)

Wpływ skarg kasacyjnych do WSA w Białymstoku w 2011 roku

Lp.	Rodzaj sprawy	Wpłynęło	Odrzucono skargę kasacyjną	Przekazano do NSA
1	SA	338	19	330
2	SAB	11	-	14
3	SO	-	-	-
Razem	(SA+SAB+SO)	349	19	344